

ŘEMESLA 11. 08. 2020

Houslařství jako prastaré umělecké řemeslo

První housle spatřily světlo světa již ve století šestnáctém. Jejich tvůrcem byl známý houslař Andrea Amati. Tento zručný Ital pocházel z velmi...

Houslařství je velice staré umělecké řemeslo, jehož hlavní doménou je výroba a případná oprava houslí. Soustředí se však i na jiné smyčcové nástroje, mezi které lze zařadit například kontrabas, nebo violu. Samotná výroba houslí je poměrně složitým procesem, který vyžaduje určitou zručnost zhotovitele.

Pro houslařství je typická zejména **práce se dřevem**. Houslaři nejčastěji vyrábí housle ze dřeva **smrkového a javorového**. Materiály se ale mohou u každého výrobce **lišit**. Některé firmy pracují i s dřevy **exotickými**, které se dováží z celého světa.

Houslařství a historický vývoj

První housle spatřily světlo světa již **ve století šestnáctém**. Jejich tvůrcem byl známý houslař **Andrea Amati**. Tento zručný Ital pocházel z velmi **tradiční houslařské rodiny**. Další proslulý italský houslař **Antonio Stradivari** zhotovil v osmnáctém století housle známé pod pojmem „**Le**

Messie“. Tito dva muži se stali **ikonami ve světě houslařství**. Díky nim zaznamenalo řemeslo **velký rozvoj po celé Evropě**. Celkový vzhled houslí se postupem času příliš **neměnil**. Ladily se hlavně menší **konstrukční záležitosti**. Výroba houslí bývala z historického hlediska **precizní ruční prací** a produkty **vynikaly vysokou kvalitou**. V moderní době se však přistoupilo k hromadnému **strojovému vyrábění houslí**, což podstatně snížilo jejich hodnotu a současně **ochudilo** jednotlivé nástroje **o mimořádné vlastnosti**. Velkým **producentem** v této oblasti je zejména **Čína**. V naší zemi je ale houslařství co do tradice **pevně zakotvené** a stále existují podniky, které se **ruční výrobě** unikátních houslí věnují.

Houslařství v České republice

Neznámější firmou, která dominuje v oboru **houslařství v Čechách**, je ta **v Lubech u Chebu**. Jmenuje se **Strunal Schönbach**. Dříve nesl tento podnik název **Cremona**, což je rodné město Antonia Stradivariho. Strunal Schönbach je proslulý především **ruční výrobou houslí a tradicí** dlouhou již **300 let**. Ročně zde zhruba **šedesát zručných houslařů** zhotoví necelé **dva tisíce houslí** a kolem **800 kusů jiných smyčcových nástrojů**. Původně se dřevo na housle získávalo přímo v České republice, vhodného materiálu však ubývá a nyní je z větší části **zajišťován z Rakouska a Německa**. K výrobě kvalitních houslí používají houslaři nejen smrkové a javorové dřevo. Často se vyrábí i z **cedru, palisandru, nebo mahagonu**.

Houslařství jako precizní umělecká práce

V případě ruční výroby houslí se skutečně jedná o **velmi zdlouhavou práci**, která vyžaduje notnou **dávku zručnosti, trpělivosti** a mimo jiné **i hluboké znalosti houslařství**. Je to zkrátka [řemeslo pro šikovné](#) a nadané umělce. Samotné housle se skládají z **těchto součástí**:

- **Trup**: je tvořen horní a spodní dřevěnou deskou. Použitý materiál se liší. K výrobě horní desky se používá smrkové dřevo a k zhotovení té spodní dřevo z javoru. U krajů jsou desky spojené takzvanými luby. Ty celkově dotváří ozvučnou skříň. Aby vzduch volně z trupu houslí odcházel, je na horní desce vytvořena „**efa**“, což je otvor ve tvaru f.
- **Krk**: vyrábí se nejčastěji z [dřeva javorovéhoho](#). Na jeho horní části najdeme hmatník, který houslaři u kvalitních nástrojů zhotovují z ebenu. Součástí krku u houslí je i takzvaný **količník**, šnek, malý pražec a čtyři količky.
- **Struník a kobyłka**: struník, jak již samotný název napovídá, je konstruován tak, aby připevnil struny k houslím. K jeho výrobě se používá různorodý materiál. Nejvíce však plast, kov, nebo [dřevo](#). Kobyłka zase udržuje struny v určité poloze a slouží jako zvukový filtr, zabezpečující správný tón houslí.
- **Struny a smyčec**: historie houslařství je spojená s používáním ovčích střev k výrobě strun. Avšak s moderní dobou houslaři přešli na materiál kovový, který nepodléhá změnám v ladění, tak jako k tomu docházelo u strun z [ovčích](#) střev. Smyčec je velice potřebná hůlka, sloužící k samotnému hraní na nástroj. Je vyráběna z exotických druhů dřeva a opatřena napnutými koňskými žíněmi.
- **Svrchní lak**: kvalitnější housle se lakují již od počátku houslařství přírodní pryskyřicí v kombinaci s olejem a ethanolem. Na levnější produkty se používá pryskyřice umělá. Různí výrobci pak do směsi přidávají ještě další látky. Lakování je důležité pro ochranu hudebního nástroje před působením vnějších vlivů.